

ชื่อเรื่อง รอยเลื่อนสะกาย

จากกรณี เหตุแผ่นดินไหวความรุนแรง 8.2 ริคเตอร์ ความลึก 10 กิโลเมตร จุดศูนย์กลางบริเวณเมืองมัณฑะเลย์ ประเทศเมียนมา ส่งผลกระทบมายังประเทศไทยทำให้หลายจังหวัดได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง และมีรายงานผู้เสียชีวิตแล้วนั้น สำหรับ “รอยเลื่อนสะกาย (Sagaing Fault)” ทาง “mitrearth” เคยให้ข้อมูลเอาไว้ว่า รอยเลื่อนดังกล่าวถือเป็นหนึ่งใน รอยเลื่อนมีพลัง (active fault) ที่สำคัญอันดับต้นๆ ในอาเซียนบ้านเรา ด้วยความยาวประมาณ 1,200 กิโลเมตร ทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ ผ่านกลางอกประเทศพม่า และพาดผ่านแทบทุกเมืองที่สำคัญ จากทางตอนเหนือของเมืองมิตจีนา (Myitkyina) และพาดผ่านเมืองสำคัญมากมาย เช่น เมืองมัณฑะเลย์ (Mandalay), ตองยี (Tounggyi), เนปยีดอ (Naypyidaw), พะโค (Bago), ย่างกุ้ง (Yangon) และต่อยาวลงไปทะเลอันดามัน ทำให้รอยเลื่อนสะกายถือว่าเป็นรอยเลื่อนยักษ์ที่อยู่ใกล้คนมากเกินไปและไม่น่าไว้วางใจในอนาคต ในทางธรณีแปรสัณฐาน (tectonic setting) นักธรณีวิทยา ว่ารอยเลื่อนสะกายเป็นขอบหรือรอยต่อระหว่างแผ่นเปลือกโลกย่อยโบราณ 2 แผ่น คือ แผ่นซุนดา (Sunda Plate) และ แผ่นพม่า (Burma Plate) ซึ่งปัจจุบันถือเป็นส่วนหนึ่งของ แผ่นเปลือกโลกยูเรเชีย (Eurasian Plate)

จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เคยมีการบันทึกไว้ในอดีตยืนยันว่ารอยเลื่อนนี้เคยปล่อยแผ่นดินไหวขนาด 7.0 ขึ้นไป ประมาณ 70 ครั้ง ในช่วง 562 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. 1972-2534) โดยแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ที่สุดที่สะกายเคยฝากเอาไว้มีขนาดใหญ่ถึง 8.0 เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2455 ที่เมืองมัณฑะเลย์ ทางตอนเหนือของรอยเลื่อนสะกาย แถมจากการวิเคราะห์ข้อมูลแผ่นดินไหวในเชิงสถิติ ประเมินว่ารอยเลื่อนสะกายนั้นมีศักยภาพพอที่จะเป็นแหล่งกำเนิดขนาดใหญ่ได้สูงถึง 8.6 โดยเฉพาะบริเวณเมืองมิตจีนา (Myitkyina) ทางตอนเหนือของรอยเลื่อนสะกาย และจากการรวบรวมผลกระทบด้านแรงสั่นสะเทือนที่เกิดจากรอยเลื่อนสะกายบ่งชี้ว่าหากเกิดแผ่นดินไหวจากรอยเลื่อนสะกาย ประเทศไทยมีโอกาสได้รับแรงสั่นสะเทือนในระดับ IV-V ตามมาตราเมอร์คัลลีแปลง แถบภาคเหนือ ลามไปถึงกรุงเทพฯ ที่เคยได้รับแรงสั่นสะเทือนจากรอยเลื่อนสะกายนี้ในระดับ III (จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวขนาด 8.0 เมื่อ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2455 และ 7.0 เมื่อ 3-4 ธันวาคม พ.ศ. 2473)

ทั้งนี้ จากการศึกษาของหน่วยปฏิบัติการวิจัยธรณีวิทยาแผ่นดินไหวและธรณีแปรสัณฐาน ภาควิชาธรณีวิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเฝ้าระวังและติดตามแผ่นดินไหวและสึนามิ สำนักเฝ้าระวังแผ่นดินไหว กรมอุตุนิยมวิทยา เผยว่า รอยเลื่อนสะกายมีพฤติกรรมและนิสัยเฉพาะ (Characteristic Earthquake) สรุปได้ว่ารอยเลื่อนสะกายนั้นมีพฤติกรรมที่มักจะสะสมพลังงาน เป็นเวลานาน และสร้างเป็นแผ่นดินไหวใหญ่มากกว่าที่จะค่อยๆ ปลดปล่อยพลังงานออกมาเป็น แผ่นดินไหวขนาดเล็กหลายๆ ครั้ง ทำให้ประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศไทย มีโอกาสสูงที่จะได้รับผลกระทบด้านแรงสั่นสะเทือนได้

วันที่เผยแพร่ วันที่ 28 มีนาคม 2568

แหล่งอ้างอิงที่ : <https://www.dailynews.co.th/news/4549335/>

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม : ศูนย์กลางของแผ่นดินไหว วันที่ 28 มีนาคม 2568 อยู่ที่เมืองใด ประเทศเมียนมา

1. ตองยี
2. ย่างกุ้ง
3. พะโค
4. มัณฑะเลย์

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 4. มัณฑะเลย์

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถามจากบทความ เรื่อง รอยเลื่อนสะกาย ข้อความเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น
จงเลือก ข้อเท็จจริง หรือ ความคิดเห็น ในแต่ละข้อความ

ข้อความเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น	ข้อเท็จจริง	ความคิดเห็น
1. นักธรณีวิทยา กล่าวว่ารอยเลื่อนสะกายเป็นขอบหรือรอยต่อระหว่างแผ่นเปลือกโลกย่อยโบราณ 2 แผ่น คือ แผ่นซุนดา (Sunda Plate) และ แผ่นพม่า (Burma Plate)		
2. รอยเลื่อนสะกายมีพฤติกรรมที่สะสมพลังงานเป็นเวลานาน และเกิดแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ ทำให้ประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศไทย มีโอกาสสูงที่จะได้รับผลกระทบด้านแรงสั่นสะเทือนได้		

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 1. ข้อเท็จจริง 2. ความคิดเห็น

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม อ่านข้อความด้านล่าง และใส่ตัวเลขตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง รอยเลื่อนสะกาย

ข้อความ	ลำดับเหตุการณ์
จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เคยมีการบันทึกไว้ในอดีตยืนยันว่า รอยเลื่อนนี้เคยปล่อยแผ่นดินไหวขนาด 7.0 ขึ้นไป ประมาณ 70 ครั้ง ในช่วง 562 ปี ที่ผ่านมา โดยแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ที่สุดที่สะกายเคยฝากเอาไว้มีขนาดใหญ่ถึง 8.0 ที่เมืองมณฑะเลย์ ทางตอนเหนือของรอยเลื่อนสะกาย	
แผ่นดินไหวความรุนแรง 8.2 ริกเตอร์ ความลึก 10 กิโลเมตร จุดศูนย์กลางบริเวณเมืองมณฑะเลย์ ประเทศเมียนมา ส่งผลกระทบมายังประเทศไทยทำให้หลายจังหวัดได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง	
รอยเลื่อนสะกายเป็นขอบหรือรอยต่อระหว่างแผ่นเปลือกโลกย่อยโบราณ 2 แผ่น คือ แผ่นซุนดา (Sunda Plate) และ แผ่นพม่า (Burma Plate) ซึ่งปัจจุบันถือเป็นส่วนหนึ่งของ แผ่นเปลือกโลกยูเรเชีย (Eurasian Plate)	

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 2, 3, 1

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 4 แบบเติมคำตอบแบบเปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม : รอยเลื่อนสะกาย (Sagaing Fault)” ทาง “mitrearth” เคยให้ข้อมูลเอาไว้ว่า รอยเลื่อนดังกล่าวถือเป็นหนึ่งใน รอยเลื่อนมีพลัง (active fault) ที่สำคัญอันดับต้นๆ ในอาเซียนบ้าน คำว่า “รอยเลื่อนมีพลัง” เป็นอย่างไร

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบ : ในทางธรณีวิทยาแผ่นดินไหว รอยเลื่อนมีพลัง (active fault) หรือ รอยเลื่อนที่สามารถสร้างภัยพิบัติ (hazardous fault) หมายถึง รอยเลื่อนบางตัว ที่มีศักยภาพหรือโอกาสในการปริแตกและทำให้เกิดแผ่นดินไหวได้ในอนาคต ซึ่งการที่จะตัดสินว่ารอยเลื่อนไหนเป็นรอยเลื่อนมีพลัง นักธรณีวิทยาแผ่นดินไหวอ้างอิงสมมุติฐานที่ว่า รอยเลื่อนใดที่เคยมีการเลื่อนตัวในอดีตที่ผ่านมาไม่นาน อาจจะยังไม่ตายหรือยังไม่หยุดกิจกรรมด้านแผ่นดินไหว ซึ่งคำว่าผ่านมานาน หรือการจะบอกว่ารอยเลื่อนไหนเป็นรอยเลื่อนมีพลังนั้น ถือว่าเป็นเรื่องที่ชี้เรี่ยสจรงจึงพอสมควร เพราะเมื่อไหร่ก็ตามที่เราบอกว่ามันเป็นรอยเลื่อนมี

พลัง การคิดจะสร้างอะไรๆ ที่มีโอกาสพัง ก็จะต้องพิจารณารอยเลื่อนนั้นเข้าไปด้วย ซึ่งก็จะทำให้ต้นทุนการก่อสร้างหรือการบำรุงรักษาเพิ่มสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม : ให้นักเรียนบอกวิธีการเอาตัวรอดจากเหตุแผ่นดินไหว

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบ :

1. หนีออกจากอาคารหรือตึกสูง
2. วิ่งออกมาอยู่ในพื้นที่โล่งแจ้ง
3. หลบอยู่ใต้สิ่งของที่แข็งแรงมั่นคง
4. อยู่ห่างจากตึกสูงหรือสิ่งของที่อาจจะตกแตก
5. อย่าตื่นตกใจ พยายามควบคุมสติอยู่อย่างสงบ
6. หากอยู่ในอาคารสูง ควรตั้งสติให้มั่น หลังจากแผ่นดินไหวหยุดแล้วให้รีบออกจากอาคารโดยเร็ว
8. ถ้าท่านกำลังขับรถให้หยุดรถและอยู่ภายในรถ จนกระทั่งการสั่นสะเทือนจะหยุด
9. ห้ามใช้ลิฟต์โดยเด็ดขาดขณะเกิดแผ่นดินไหว
10. หากอยู่ชายหาดให้อยู่ห่างจากชายฝั่ง เพราะอาจเกิดคลื่นขนาดใหญ่ซัดเข้าหาฝั่ง

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน